

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.425/2015/3.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2015. október 12. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt ifj. ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2015. május 27. napján kihirdetett 22.B.410/2014/12. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottnak a testi sértés bűntette kísérletének értékelt cselekményét emberölés bűntettének kísérleteként (Btk. 160. § (1) bekezdés) minősíti.

Mellőzi azon rendelkezést, hogy a vádlott a büntetés fele részének letöltését követően feltételes szabadságra bocsátható és megállapítja, hogy a vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 6.350 (hatezer-háromszázötven) Ft - a vádlottat terhelő - bűnügyi költség merült.

A vádlott lakóhelye:
tartózkodási helye:

Indokolás:

A Debreceni Törvényszék ifj. vádlottat testi sértés bűntettének kísérlete (Btk. 164. § (8) bekezdés) és kiskorú veszélyeztetésének bűntette (Btk. 208. § (1) bekezdés) miatt halmazati büntetésként 1 év szabadságvesztésre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, és a vádlott a büntetés fele részének letöltését követően feltételes szabadságra bocsátható. Az eljárás során lefoglalt kardot elkobozta és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére.

Az ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, a minősítés megváltoztatása, a testi sértés bűntette kísérletének értékelt cselekmény emberölés bűntettének kísérleteként minősítése érdekében. E körben az ítélet megváltoztatását,

egyéb részekben, így a büntetéskiszabást érintően is, a határozat helybenhagyását indítványozta. Jogorvoslatát írásban részletesen indokolta, melyben kifejtette, hogy az elkövetés körülményei, a nagyméretű, veszélyes eszköz felvétele, a sértett felkeresése, a célzott testtájk, a kifejtett erőbehatás, a csapás kétszeri volta, valamint az ölésre utaló kijelentések tükrében a vádlott eshetőleg ölési szándéka egyértelműen megállapítható, ezért e cselekményét emberölés bűntettének kísérleteként kell minősíteni. A kiskorú veszélyeztetésének minősítése törvényes, mint ahogy az ügyész álláspontja szerint a minősítés súlyosítása folytán sem túl enyhe a büntetés, azt megfelelőnek tartotta, nem kifogásolva azon rendelkezést sem, hogy a vádlott a szabadságvesztés fele részének letöltése után már feltételes szabadságra bocsátható.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.237/2015/2-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést helyes indokainál fogva fenntartotta és aszerint a tényállás részleges kiegészítése mellett a cselekmény minősítésének megváltoztatását, egyéb részekben az ítélet helybenhagyását indítványozta.

A nyilvános ülésen az ügyész az átiratában foglaltakat fenntartotta. A védő az ítélet helybenhagyását indítványozta, a vádlott felszólalásában megbánását hangoztatta.

A minősítés megváltoztatását célzó ügyészi fellebbezés alapos.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírált. A törvényben előírt teljes revízió keretében a fellebbezések okára és céljára tekintet nélkül bírálta felül a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmények minősítését és a büntetés kiszabását is.

A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le. Nem vétett sem feltétlen, sem olyan relatív hibát, mely a bizonyítás törvényességét érintené, illetve az érdemi felülbírálatot kizárná.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve megalapozott tényállást állapított meg, mely a Be. 351. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó.

A törvényszék az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat okszerűen, a logikai szabályai szerint gondosan értékelte. Számba vette a vádlottnak, a jelentős kérdésekben is eltérő tartalmú vallomásait, a sértett, valamint a cselekményről információt szerző tanúk vallomásait, a releváns szakértői véleményeket, a helyszín adatait és az okirati bizonyítékokat. A személyi és tárgyi bizonyítás anyaga a vádbeli tényeket kétséget kizáróan bizonyította. Az elsőfokú bíróság meggyőzően számot adott arról, hogy a vádlott vallomásait mely részekben fogadta el és mely részekben nem. A sértett jogtalan támadására hivatkozó vallomásrészt id., és tanúk vallomása hitelt érdemlően megcáfolta, megerősítve egyben a vádlott általi elkövetési magatartásra és az ölési kijelentésre megállapított tényeket. A törvényszék indokolási

kötelezettségét megfelelően teljesítette, az abban foglaltakkal a másodfokú bíróság egyetértett.

A másodfokú bíróság - megalapozottsága folytán - nem látott lehetőséget a tényállás kiegészítésére, helyesbítésére. Kétségtelen, hogy az eljárásban a tanúvallomásokban merültek fel adatok arra, hogy a sértett a vádlott első ütése előtt ellépett, megpróbálva kitérni a támadás elől, azonban a törvényszék a bizonyítási anyag gondos mérlegelésével állapította meg a tényállást, értékelve részletesen a sértett és a cselekményt közvetlenül észlelő más tanúk vallomásait. A cselekmény minősítése kapcsán valóban releváns tényeket az ítéleti tényállásba foglalta. A tényállásnak a minősítésre is kihatható kiegészítése csak a bizonyítékok részbeni felülmérlegelése esetén lenne lehetséges, melyre a vádlott terhére a tényálláshoz kötöttség folytán nincs eljárásjogi lehetőség. Másfelől az okszerűen értékelt bizonyítási anyag nem indokol ténybeli korrekciót. Összegezve, az elsőfokú ítélet tényállása megalapozott, érdemi módosítást nem igényelt. A fellebbviteli főügyészi indítványnak megfelelően az ítéletnek csak a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó indokolásrésze volt helyesbítendő a 7. oldal 2. bekezdésében, miszerint az idézett pszichológus szakértői vélemény a vádlott és nem a sértett személyiségvizsgálatát elemezte (nyomozási irat 433-437.lap).

Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére, a karddal való támadásban megnyilvánuló, a sértettnek súlyos sérülést okozó cselekmény jogi minősítése azonban - osztva az ügyészi álláspontot - téves, mert a vádlott e cselekménye helyesen a Btk. 160. § (1) bekezdése szerint emberölés bűntettének kísérleteként (Btk. 10. § (1) bekezdés) minősül, mely kísérlet befejezett és relatíve távoli, mert életveszélyes eredmény nem alakult ki.

A törvényszék ugyan vizsgálta a Kúria 3/2013. Büntető Jogegységi Határozatában foglaltakat, azonban útmutatásait helytelenül értelmezte. Miként a jogegységi határozat is utal rá, a gyakorlatban az emberölés bűntette kísérletének és az életveszélyt okozó testi sértés bűntettének, avagy kísérletének elhatárolása okoz nehézséget. Az emberölésre, illetőleg a testi sértésre irányuló szándék megállapításánál az elkövetéskor aktuális tudattartalomra a tárgyi (objektív) és az alanyi (szubjektív) tényezőkből lehet következtetni (jogegységi határozat I/2.). E körben - a Btk. hatályba lépése előtt a Legfelsőbb Bíróság 15. számú Irányelvében foglaltak alapján - már hosszú évek óta egységes az ítélkezési gyakorlat az életet, testi épséget támadó bűncselekmények esetén.

A felülbírált ügyben a tárgyi tényezők körében kiemelendő, hogy a vádlott:

- egy majd 120 cm hosszúságú és közel 50 cm pengehosszúságú karddal,
- két alkalommal,
- közepes erővel,
- irányzottan,
- sújtott le a sértett fejére, súlyos, csonttöréssel is járó sérülést okozva.

A támadott testtájék vitathatatlanul életfontosságú képleteket tartalmaz. A vádlott nem csak egyszer ütött, első csapása után ismét lesújtott a karddal a térdre esett, erősen vérző,

kiszolgáltatott helyzetbe került apjára úgy, hogy cselekménye közben egyértelműen ölési szándékra utaló kijelentéseket tett (I. ítélet 4. oldal első bekezdés).

Az alanyi oldalon megállapítható, hogy:

- a vádlott erőszakos cselekményének volt motívuma, mégpedig kiskorú gyermekének a sértett általi elvitele,
- a vádlott pszichikus folyamatát illetően rögzítendő, hogy tartott fizikai ellenállástól, mert eszközt vett magához,
- a vádlott elkeseredettsége, a sértettel való megromlott kapcsolata és traumái is jelentőséggel bírnak.

Összességében a feltárható tárgyi és alanyi tényezők tükrében egyértelműen megállapítható a követett bírói gyakorlatra is, hogy a vádlott az elkövetés pillanatában, felindult állapotában kívánta a sértett halálát, azaz egyenes ölési szándéka rögzíthető. Az ügyészi állásponttal szemben a szándék súlyosabb formája áll fenn, mert ezt támasztja alá a kétszeri, veszélyes eszközzel való, fejre irányuló, közepes erejű ütés és különösen a két ízben is ölési szándékot hangoztató kijelentés. Mindez túlmutat az eshetőleges ölési szándékon. Erre figyelemmel az ítéletábra a vádlott cselekményét egyenes szándékkal elkövetett emberölés bűntette kísérletének minősítette. Megjegyzendő, hogy a karddal kétszer, nem csekély erővel fejre sújtást a természetes szemlélet is ölési cselekménynek tekintti és azt az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy az életveszélyes eredmény elmaradása a véletlenül múlt (ítélet 10. oldal 1. bekezdés).

A vádlott alappal nem hivatkozhat jogos védelemre, mert az irányadó tényállás szerint a sértett részéről jogtalan támadás nem indult, és annak veszélye sem fenyegetett, a konfliktust épp a vádlott felfegyverkezett megjelenése idézte elő. Nem állapítható meg vélt jogos védelmi helyzet sem, mert az elsőfokú bíróság által helyesen feltárt bizonyítékok alapján megállapított tények nem igazolják, hogy a vádlott a sértett támadásának tényében tévedett volna. Emellett kiemелendő még, hogy a vádlott felkészült a tettelegességre, élet kioltására alkalmas eszközt vett magához a családi vita rendezése érdekében, ezáltal maga is a jogtalanság talajára került.

A kiskorú veszélyeztetése bűntettének megállapítása törvényes, e részben a törvényszék a bírói gyakorlatra is hivatkozással kifogástalan indokolást adott (ítélet 10. oldal 3. bekezdés).

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket nagyrészt helyesen feltárta. A büntetlen előélet azonban az apa sérelmére elkövetett élet elleni bűncselekmény kísérleténél súlytalan, mint ahogy az időmúlás is, hiszen nem sokkal több idő, mint két év telt el a bűncselekmény elkövetése óta. A büntetést érdemben enyhítő hatása csak az elévülési időt megközelítő időnek van. Az élet kioltására alkalmas eszköz pedig nem súlyosít, mert a bíróság nagyrészt a használt eszköz jellege miatt minősítette a vádlott cselekményét emberölés kísérleteként, így súlyosítóként figyelembe vétele a kétszeres értékelés tilalmába ütközne.

A törvényszék a minősítés megváltoztatása ellenére a vádlottal szemben tett arányos, a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetésszabási elveknek megfelelő büntetést szabott ki. A feltárt és valóban nyomatékos enyhítő körülmények alapján a szabadságvesztés büntetési tételének középmértékétől való eltérés, valamint a büntetésnek a Btk. 82. § (1) és (2) bekezdés d) pontja szerinti kétfokú - az ügyész által sem támadott - enyhítése valóban indokolt. A bíróság e döntését az ítéletben felhívott körülmények, így különösen a sértett korábbi magatartása, a négy kiskorú gyermek eltartásáról való kötelezettség és a távoli kísérlét megalapozzák.

Nem látta azonban indokoltnak a másodfokú bíróság a Btk. 38. § (3) bekezdésének alkalmazását, miszerint a vádlott a szabadságvesztés büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható, ugyanis különös méltánylást érdemlő körülményeket nem talált megállapíthatónak a vádlott javára, mindez pedig feltétele a kedvezmény kimondásának. A vádlott cselekménye ugyan emberileg részben méltányolható, de a gyermek elvitele, figyelemmel a családi konfliktus felfegyverkezett megoldásának módjára és az elkövetési magatartás körülményeire is, nem teremt különös méltánylást érdemlő körülményeket. Ezért a bíróság e kedvezményre vonatkozó ítéleti rendelkezést mellőzte és megállapította, hogy a vádlott a főszabályként érvényesülő törvényi rendelkezés, a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja értelmében, legkorábban a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A közügyektől eltiltás mellékbüntetés mindenben törvényes.

Az ítélet egyéb, az elkobzásra és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezései is megfelelnek a törvénynek.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdése alapján - helyes indokaira is tekintettel - helyben hagyta, rögzítve a vádlott aktuális lakóhelyének és tartózkodási helyének címét.

Az ítélet tábla a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 381. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2015. október 12.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

Dr. Háger Tamás sk. . Gömöri Olivér sk.
előadó bíró bíró

ZÁRADÉK: A Debreceni Törvényszék 22.B.410/2014/12. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2015. október 12.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül
tisztviselő